

Ταξιδεύοντας στα ελληνικά πελάγη...

Τάξη	Φύλλο Εργασίας 1	Μάθημα
Ε' Δημοτικού	Προετοιμάζοντας το ταξίδι μας	Γεωγραφία

Ταξιδεύουμε στα ελληνικά πελάγη για να γνωρίσουμε τη νησιωτική Ελλάδα. Προετοιμάζοντας αρχικά το ταξίδι μας, θα συλλέξουμε και κατόπιν θα επεξεργαστούμε το γεωγραφικό, ιστορικό και φωτογραφικό υλικό μας. Θα ταξινομήσουμε τα νησιά σε ομάδες και θα καταγράψουμε τα βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά και τις ασχολίες των ανθρώπων που τα κατοικούν.

1. Περιγραφή

Ακολουθώντας ένα μεγάλο θαλάσσιο «πέταλο» από τα βορειοδυτικά προς τα βορειοανατολικά της Ελλάδας, εντοπίζουμε:

A. Τις θάλασσες και τα πελάγη από τα οποία βρέχεται η Ελλάδα. Συμπληρώνουμε τον πίνακα:

Θάλασσες και πελάγη από τα οποία βρέχεται η Ελλάδα

Δυτικά	
Ανατολικά	
Νότια	

B. Τα ελληνικά νησιά. Κάνουμε τις κατάλληλες αντιστοιχίσεις στους παρακάτω πίνακες:

Κέρκυρα, Παξοί, Λευκάδα, Κεφαλονιά, Ιθάκη, Ζάκυνθος, Κύθηρα, Αντικύθηρα, Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος, Ρόδος, Σύμη, Χάλκη, Τήλος, Νίσυρος, Κως, Κάλυμνος, Λέρος, Πάτμος, Αστυπάλαια, Λειψοί, Καστελόριζο, Αμοργός, Ίος, Σαντορίνη (Θήρα), Μήλος, Σίφνος, Πάρος, Νάξος, Σύρος, Μύκονος, Τήνος, Άνδρος, Ανάφη, Κίμωλος, Κύθνος, Σίκινος, Σέριφος, Φολέγανδρος, Κέα, Σκύρος, Σκιάθος, Σκόπελος, Αλόνησος, Ικαρία, Σάμος, Ψαρά, Χίος, Λέσβος, Λήμνος, Άγιος Ευστράτιος

Τα σημαντικότερα ελληνικά νησιά

Επάνησα	
Δωδεκάνησα	
Κυκλάδες	
Σποράδες	
Νησιά Ανατολικού Αιγαίου	

Στα διαμερίσματα:

- *Νησιά Ιονίου* ανήκουν τα Επάνησα (χωρίς τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα) με τους εξής νομούς:
.....
- *Νησιά Αιγαίου* ανήκουν οι νομοί:
.....
- *Θεσσαλία* ανήκει ο νομός στον οποίο υπάγονται οι Σποράδες.

Κατατάσσουμε τα νησιά, τα οποία ανήκουν στα παραπάνω νησιωτικά συμπλέγματα, ξεκινώντας από το μεγαλύτερο σε έκταση νησί:

Επάνησα	Δωδεκάνησα	Κυκλάδες	Σποράδες	Νησιά Ανατολικού Αιγαίου

Τα πελάγη και η ονομασία τους

Ο Αισχύλος, ο μεγάλος τραγικός ποιητής της αρχαίας Αθήνας, αναφέρει ότι το Ιόνιο πέλαγος στην αρχή ονομαζόταν κόλπος της Ρέα, ενώ τη σημερινή του ονομασία την πήρε όταν το διέσχισε η Ιώ, η όμορφη ιέρεια που αγάπησε ο Δίας.

Πώς πήρε το όνομά του το Αιγαίο πέλαγος, σύμφωνα με τη μυθολογία; Στη διεύθυνση: <http://el.wikipedia.org>, με αναζήτηση της λέξης «Θησέας», μπορούμε να βρούμε τον ανάλογο μύθο για το Μινώταυρο...

.....

.....

.....

.....

2. Γενική ταυτότητα

Επιλέγουμε ένα από τα πέντε νησιωτικά συμπλέγματα (Επτάνησα, Δωδεκάνησα, Κυκλάδες, Σποράδες, Νησιά Ανατολικού Αιγαίου) και από τον «Πλοηγό» του Cruiser (.....) αντλούμε τα παρακάτω στοιχεία:

Συνοπτική περιγραφή

.....

.....

.....

Γεωγραφικό διαμέρισμα	
Περιφέρεια	
Θέση	
Έκταση	
Πληθυσμός (2001)	
Πυκνότητα (2001)	
Πρωτεύουσα	
Πόλεις (5.000 κάτ. +)	
Μεγαλύτερα νησιά (τ.χλμ.)	
Ιστορία, ονομασία	
Κλίμα	
Ανάγλυφο	
Οικονομία	

3. Ταυτότητα νησιών.

Διαλέγουμε τρία νησιά της αρεσκείας μας από το νησιωτικό σύμπλεγμα, του οποίου κατασκευάσαμε τη γενική ταυτότητα (δραστηριότητα 2), και συλλέγουμε τα παρακάτω στοιχεία που τα αφορούν (τα τρία τελευταία από διάφορες πηγές, εκτός Cruiser):

Όνομα:	
Προέλευση ονόματος:	
Θέση:	
Έκταση:	
Πληθυσμός:	
Πυκνότητα:	
Πρωτεύουσα:	
Πληθυσμός πρωτεύουσας:	
Μεγαλύτερες πόλεις-χωριά:	
Μεγαλύτερα λιμάνια:	
Γενική περιγραφή ή χαρακτηριστικά:	
Αξιοθέατα:	
Ασχολίες κατοίκων:	

Χάρτης νησιού και φωτογραφίες

--	--	--

Ταξιδεύοντας στα ελληνικά πελάγη...

Τάξη	Φύλλο Εργασίας 2	Μάθημα
Ε' Δημοτικού	Διαπλέοντας από λιμάνι σε λιμάνι...	Γεωγραφία

Μια ομάδα εθελοντών μαθητών πραγματοποιεί αποστολή ενημέρωσης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τη διατήρηση της καθαριότητας των ελληνικών ακτών και θαλασσών. Για το σκοπό αυτό επισκέπτονται με ιστιοπλοϊκό σκάφος κάποια νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου πελάγους. Εκεί οι μαθητές τοποθετούν ένα πανώ για τη ρύπανση των θαλασσών, συζητούν με τους κατοίκους και τους επισκέπτες του νησιού, μοιράζουν ενημερωτικό υλικό κ.λπ. Για την ασφάλεια του πληρώματος, η επιβίβαση σε κάθε νησί μπορεί να γίνει μόνο από το λιμάνι του.

1. Χάραξη πορείας

Σχηματίζουμε ομάδες. Κάθε ομάδα διαλέγει μία από τις παρακάτω συστάδες νησιών: Κυκλάδες, Σποράδες, Δωδεκάνησα, Νησιά του Ιονίου. Στη συνέχεια εντοπίζουμε σε κάθε συστάδα τα νησιά που θα επισκεφτούμε. Εκτιμούμε την πορεία πλεύσης και τα λιμάνια, όπου θα αγκυροβολήσουμε. Σημειώνουμε στο χάρτη τη διαδρομή που θα ακολουθήσουμε από νησί σε νησί.

2. Επίλυση προβλήματος

Προσπαθούμε να βρούμε μια όσο το δυνατόν συντομότερη διαδρομή, από λιμάνι σε λιμάνι κάθε νησιού! Αποτυπώνουμε στιγμιότυπα της διαδρομής αυτής και προσδιορίζουμε τη σχετική θέση κάθε νησιού και την απόστασή του από τα δύο πλησιέστερα νησιά ή άλλες περιοχές. Καταγράφουμε τα συμπεράσματά μας σχετικά με τη θέση και την απόσταση των νησιών, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τα πραγματικά δρομολόγια των πλοίων της γραμμής.

α/α	Από (λιμάνι νησιού)	Προς (λιμάνι νησιού)	Απόσταση	...
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
Σύνολο:				

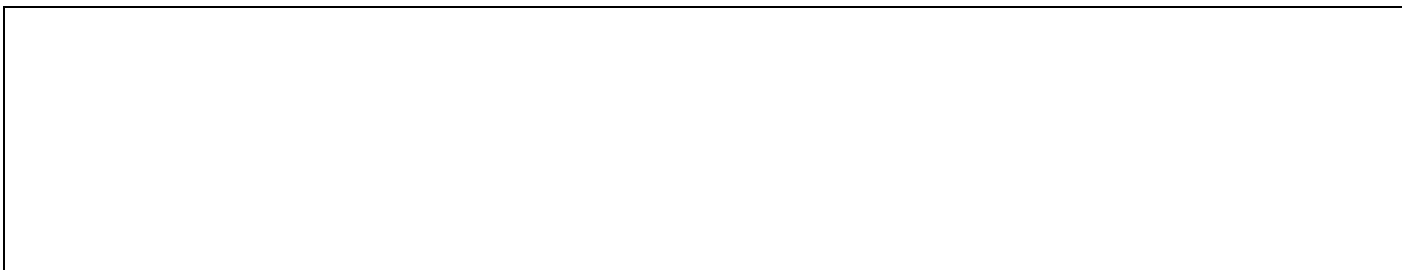
Από τις στάσεις που πραγματοποιήσαμε, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μας στα λιμάνια των νησιών που επισκεφτήκαμε, «φωτογραφίζουμε» κάποια στιγμιότυπα και τα τοποθετούμε στον παρακάτω πίνακα.

Φωτογραφίες λιμανιών:

--	--	--	--	--

Με τη βοήθεια των εργαλείων του προγράμματος «χαράζουμε» στο χάρτη τη διαδρομή που ακολουθήσαμε και τοποθετούμε το χάρτη στον παρακάτω πίνακα.

Διαδρομή στο χάρτη:

Παρατηρούμε τη διαδρομή που ακολουθήσαμε στην εργασία 2, «Διαδρομή στο χάρτη». Συγκρίνουμε το δικό μας δρομολόγιο με τα πραγματικά ακτοπλοϊκά δρομολόγια που εκτελούνται από τα λιμεναρχεία του τόπου μας. Υπάρχουν ομοιότητες ή διαφορές;

3. Σύγκριση διαδρομής με πραγματικά δρομολόγια

Πραγματικά δρομολόγια ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών

4. Παρατηρήσεις και συμπεράσματα

Πρόσθετες δραστηριότητες

Συλλέγουμε στοιχεία για τη σημασία της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ειδών που απειλούνται στο θαλάσσιο οικοσύστημα και φτιάχνουμε μια αφίσα ενημέρωσης.

Πηγές που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε:

<http://www.medsos.gr>.

<http://www.greenpeace.org/raw/content/greece/press/118523/481128.pdf>

<http://www.monachoulis.gr/displayITM1.asp?ITMID=14>

http://www.helmepa.gr/zip/Keep%20the%20Mediterranean%20litter%20free_GR.pdf

Ταξιδεύοντας στα ελληνικά πελάγη...

Τάξη	Φύλλο Εργασίας 3	Μάθημα
Ε' Δημοτικού	Κατασκευάζοντας το οδοιπορικό στο νησί	Γεωγραφία

1. Οδοιπορικό

Οργανώνουμε ένα ταξίδι γνωριμίας σε ένα νησί. Ορίζουμε την αφετηρία του ταξιδιού (ένα λιμάνι), το μέσο διαδρομής, τις τοποθεσίες που θα επισκεφτούμε και τα εργαλεία που θα μας βοηθήσουν στο ταξίδι μας (χάρτες, πληροφορίες, εικόνες κ.τ.λ.). Το ταξίδι μπορεί να συνδέεται με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά μας: κολύμπι, ποδηλασία, κατασκήνωση, εξερεύνηση σπηλαίου ή βιοτόπων του νησιού, φαγητό, θαλάσσια σπορ κ.τ.λ. Η επίσκεψη στο νησί θα εντάσσεται σε πραγματικά δεδομένα: η διάρκεια της εκδρομής, η καταγραφή της διαδρομής και η τήρηση ημερολογίου και φωτογραφικού αρχείου. Αρχικά θα αναφέρουμε τους λόγους για τους οποίους επιλέξαμε το συγκεκριμένο νησί (βιώματα, γνώσεις κ.τ.λ.) και στο τέλος θα καταγράψουμε τις εντυπώσεις μας. Μπορούμε να αξιοποιήσουμε και το υλικό που έχουμε συγκεντρώσει από τις προηγούμενες δραστηριότητες.

Σκοπός του ταξιδιού

Επιλέγουμε ένα νησί της αρεσκείας μας. Εξηγούμε τους λόγους για τους οποίους το επιλέξαμε (τι γνωρίζουμε γι' αυτό, τι έχουμε ακούσει, τι θα θέλαμε να κάνουμε κατά τη διάρκεια της παραμονής μας στο νησί κ.τ.λ.).

Το όνομα του νησιού που επιλέξαμε:

Θέση στην οποία βρίσκεται:

Ημερολόγιο του ταξιδιού

α/α	Σταθμός

Φωτογραφίες σταθμών

2. Εντυπώσεις από το ταξίδι

3. Η ζωή στο νησί και οι ασχολίες των κατοίκων

4. Εθελοντισμός και διακοπές στα νησιά

Αναζητούμε περιοχές στο νησί με ιδιαίτερη οικολογική και αισθητική αξία (υγρότοπος, βιότοπος, θαλάσσιο πάρκο, μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς κ.τ.λ.). Συλλέγουμε υλικό και φωτογραφίες και κατασκευάζουμε ένα φυλλάδιο (π.χ. με τα πιο σημαντικά μνημεία ή/και είδη χλωρίδας και πανίδας που απαντούν εκεί). Γινόμαστε εθελοντές για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του νησιού.

5. Ταξιδεύοντας με τα κείμενα των ποιητών

Η ζωή και το έργο πολλών ποιητών, λογοτεχνών και ανθρώπων της τέχνης συνδέεται με την ελληνική φύση και τη νησιωτική Ελλάδα. Για παράδειγμα, ο Σολωμός, ο Βαλαωρίτης, ο Κάλβος, ο Λασκαράτος, ο Μαβίλης, στα έργα των οποίων αποτυπώνεται η αγάπη και ο θαυμασμός για τα νησιά του Ιονίου. Στο *Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων* της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού μπορείς να διαβάσεις ανάλογα κείμενα και ποιήματα, όπως του Οδυσσέα Ελύτη («Ήλιος ο Ηλιάτορας», σ. 16) και του Κώστα Βάρναλη («Να σε αγναντεύω θάλασσα», σ. 20). Εντοπίζουμε κι εμείς μια σημαντική προσωπικότητα που συνδέεται με το νησί που επιλέξαμε και γράφουμε γι' αυτήν.

6. Παρατηρήσεις και συμπεράσματα